

Taittirīya-Āraṇyaka

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Proofread Version of November 2005

Chapter 9

[[9-0-0]]

सह नाववतु।

सह नौ भुनक्तु।

सह वीर्यं करवावहे।

तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहे।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

[[9-1-1]]

भृगुर्वै वारुणिः।

वरुणं पितरमुपससार।

अधीहि भगवो ब्रह्मेति।

तस्मा एतत्प्रोवाच।

अन्नं प्राणं चक्षुश्श्रोत्रं मनो वाचमिति।

तश्च हौवाच।

यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते।

येन जातानि जीवन्ति।

यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति।

तद्विजिज्ञासस्व।

तद्ब्रह्मेति।

स तपोऽतप्यत।

स तपस्तप्त्वा ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

[[9-2-1]]

अन्नं ब्रह्मेति व्यजानात्।
अन्नाद्यैव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।
अन्नेन जातानि जीवन्ति।
अन्नं प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति।
तद्विज्ञाय।
पुनरेव वरुणं पितरमुपससार।
अधीहि भगवो ब्रह्मेति।
त५ हौवाच।
तपसा ब्रह्म विजिज्ञासस्व।
तपो ब्रह्मेति।
स तपोऽतप्यत।
स तपस्तप्त्वा ॥ २ ॥ ॥ २ ॥

[[9-3-1]]

प्राणो ब्रह्मेति व्यजानात्।
प्राणाद्यैव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।
प्राणेन जातानि जीवन्ति।
प्राणं प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति।
तद्विज्ञाय।
पुनरेव वरुणं पितरमुपससार।
अधीहि भगवो ब्रह्मेति।
त५ हौवाच।
तपसा ब्रह्म विजिज्ञासस्व।
तपो ब्रह्मेति।
स तपोऽतप्यत।
स तपस्तप्त्वा ॥ ३ ॥ ॥ ३ ॥

[[9-4-1]]

मनो ब्रह्मेति व्यजानात्।
मनसो ह्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।

मनसा जातानि जीवन्ति।
मनः प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति।
तद्विज्ञाय।
पुनरेव वरुणं पितरमुपससार।
अधीहि भगवो ब्रह्मेति।
त५ हौवाच।
तपसा ब्रह्म विजिज्ञासस्व।
तपो ब्रह्मेति।
स तपोऽतप्यत।
स तपस्तप्त्वा ॥ ४ ॥ ॥ ४ ॥

[[9-5-1]]

विज्ञानं ब्रह्मेति व्यजानात्।
विज्ञानाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।
विज्ञानेन जातानि जीवन्ति।
विज्ञानं प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति।
तद्विज्ञाय।
पुनरेव वरुणं पितरमुपससार।
अधीहि भगवो ब्रह्मेति।
त५ हौवाच।
तपसा ब्रह्म विजिज्ञासस्व।
तपो ब्रह्मेति।
स तपोऽतप्यत।
स तपस्तप्त्वा ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥

[[9-6-1]]

आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात्।
आनन्दाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते।
आनन्देन जातानि जीवन्ति।
आनन्दं प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति।

सैषा भार्गवी वारुणी विद्या।
परमे व्योमन्प्रतिष्ठिता।
स य एवं वेद् प्रतिष्ठति।
अन्नवानन्नादो भवति।
महान्भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन।
महान्कीर्त्या ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

[[9-7-1]]

अन्नं न निन्द्यात्।
तद्व्रतम्।
प्राणो वा अन्नम्।
शरीरमन्नादम्।
प्राणे शरीरं प्रतिष्ठितम्।
शरीरे प्राणः प्रतिष्ठितः।
तदेतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितम्।
स य एतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेद् प्रतिष्ठति।
अन्नवानन्नादो भवति।
महान्भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन।
महान्कीर्त्या ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

[[9-8-1]]

अन्नं न परिचक्षीत्।
तद्व्रतम्।
आपो वा अन्नम्।
ज्योतिरन्नादम्।
अप्सु ज्योतिः प्रतिष्ठितम्।
ज्योतिष्यापः प्रतिष्ठिताः।
तदेतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितम्।
स य एतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेद् प्रतिष्ठति।
अन्नवानन्नादो भवति।

महान्भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन।
महान्कीर्त्या ॥ ८ ॥ ॥ ८ ॥

[[9-9-1]]

अन्नं बहु कुर्वीत।
तद्व्रतम्।
पृथिवी वा अन्नम्।
आकाशोऽन्नादः।
पृथिव्यामाकाशः प्रतिष्ठितः।
आकाशे पृथिवी प्रतिष्ठिता।
तदेतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितम्।
स य एतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेद प्रतिष्ठति।
अन्नवानन्नादो भवति।
महान्भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन।
महान्कीर्त्या ॥ ९ ॥ ॥ ९ ॥

[[9-10-1]]

न कंचन वसतौ प्रत्याचक्षीत।
तद्व्रतम्।
तस्माद्यया कया च विधया बहन्नं प्राप्नुयात्।
अराध्यस्मा अन्नमित्याचक्षते।
एतद्वै मुखतोऽन्नं राध्यम्।
मुखतोऽस्मा अन्नं राध्यते।
एतद्वै मध्यतोऽन्नं राध्यम्।
मध्यतोऽस्मा अन्नं राध्यते।
एतद्वा अन्ततोऽन्नं राध्यम्।
अन्ततोऽस्मा अन्नं राध्यते।
य एवं वेद।
क्षेम इति वाचि।
योगक्षेम इति प्राणापानयोः।

कर्मेति हस्तयोः।
 गतिरिति पादयोः।
 विमुक्तिरिति पायौ।
 इति मानुषीस्समाज्ञाः।
 अथ दैवीः।
 तृप्तिरिति वृष्टौ।
 बलमिति विद्युति।
 यश इति पशुषु।
 ज्योतिरिति नक्षत्रेषु।
 प्रजातिरमृतमानन्द इत्युपस्थे।
 सर्वमित्याकाशे।
 तत्प्रतिष्ठेत्युपासीत।
 प्रतिष्ठावान्भवति।
 तन्मह इत्युपासीत।
 महान्भवति।
 तन्मन इत्युपासीत।
 मानवान्भवति।
 तन्नम इत्युपासीत।
 नम्यन्तैऽस्मै कामाः।
 तद्ब्रह्मेत्युपासीत।
 ब्रह्मवान्भवति।
 तद्ब्रह्मणः परिमर इत्युपासीत।
 पर्येणं भ्रियन्ते द्विषन्तस्सपत्नाः।
 परि यैऽप्रिया भ्रातृव्याः।
 स यश्चायं पुरुषे।
 यश्चासावादित्ये।
 स एकः।
 स य एवं वित्।
 अस्माल्लोकात्प्रेत्य।

एतमन्नमयमात्मानमुपसंक्रम्य ।
 एतं प्राणमयमात्मानमुपसंक्रम्य ।
 एतं मनोमयमात्मानमुपसंक्रम्य ।
 एतं विज्ञानमयमात्मानमुपसंक्रम्य ।
 एतमानन्दमयमात्मानमुपसंक्रम्य ।
 इमाँल्लोकन्कामात्री कामरूप्यनुसंचरन् ।
 एतथ्साम गायन्नास्ते ।
 हा ३ वु हा ३ वु हा ३ वु ।
 अहमन्नमहमन्नमहमन्नम् ।
 अहमन्नादोऽ३हमन्नादोऽ३अहमन्नादः ।
 अहं श्लोककृदहं श्लोककृदहं श्लोककृत् ।
 अहमस्मि प्रथमजा ऋता३स्य ।
 पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य ना३भायि ।
 यो मा ददाति स इदेव मा३वाः ।
 अहमन्नमन्नमदन्तमा३न्नि ।
 अहं विश्वं भुवनमभ्यभवाम् ।
 सुवर्नं ज्योतीः ।
 य एवं वेद ।
 इत्युपनिषत् ॥ १० ॥
 राद्यते विद्युति मानवान्भवत्येको हा३वु य एवं वेदैकञ्च ॥ १० ॥

भृगुस्तस्मै यतो विशन्ति तद्विजिज्ञासस्व तत्त्रयोदशान्नं प्राणो मनो विज्ञानमिति विज्ञाय तन्तपसा
 द्वादश द्वादशानन्द इति सैषा दशान्नं न निन्द्यात्प्राणशरीरं अन्नं न परिचक्षीतापो ज्योतिरन्नं बहु
 कुर्वीत पृथिव्याकाश एकादशैकादश न कञ्चनैकषष्टिर्दश ॥ १० ॥

[[9-0-0]]

सह नाववतु ।
 सह नौ भुनक्तु ।
 सह वीर्यं करवावहे ।
 तेजस्वि नावधीतमस्तु मा विद्विषावहे ।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥